

AKROPOLITANEC

ZA BOLJŠEGA ČLOVEKA IN BOLJŠI SVET

KRIZA ZAHODA IN
PRIHOD NOVEGA ČASA

POTOVANJE SKOZI ČAS

SIMBOLIZEM GRIFONA

FILOZOFIJA

KULTURA

PROSTOVOLJSTVO

www.akropola.org

AKROPOLITANEC

MAJ 2025 | ŠT. 112

NOVA AKROPOLA | kulturno društvo
www.akropola.org

Wolfova 8, 1000 Ljubljana
070 601 651, 059 78 02 11
info@akropola.org

Tyrševa 7, 2000 Maribor
040 709 955
maribor@akropola.org

Odpiralni čas:
ponedeljek–četrtek 18.00–22.00

Ime revije: *Akropolitanec*
Založnik: Kulturno društvo Nova Akropola, Wolfova 8, Ljubljana
Odgovorni urednik: Stjepan Palajsa
Uredništvo: Andrej Praček, *urednik*, Nija Androjna, *grafično oblikovanje*, Barbara Krasnik, *prevodi*
Leto, mesec in številka izdaje: maj 2025, št. 112, mesečnik
Kontaktne podatki: akropolitanec@akropola.org
ISSN 3023-9486

B E S E D A U R E D N I K A

Kdaj se začne pot sprememb v boljšo prihodnost?

Ta pot, ki jo poganja naš notranji motor, se začne takrat, ko začutimo nelagodje ob trenutnem stanju in si resnično zaželimo izboljšave. Za občutek neizpolnjenosti pa dejansko ni potrebna nobena pretresljiva situacija, saj v nas kot nekakšen arhetip prebiva ideja popolnega – četudi v nezavednem – in ker resničnost od nje odstopa, tega ne moremo nehati iskati. Hrepenimo namreč po tem, česar nam primanjkuje, je dejal že Platon v Simpoziju, in vsaj nezavedno si želimo doseči tisto celovitost, ki je v trenutnem stanju ne vidimo pred seboj.

Sedanost ni zadovoljiva, prihodnost pa še ni določena. Kaj torej spremeniti – in predvsem, v kaj?

Dejstvo je, da pogled naprej ne more biti povsem določen, je pa mogoče poiskati ustrezno smer – to pa tako, da se najprej ozremo nazaj, na prehojeno pot. Če se zazremo v bogate, že pridobljene izkušnje, bomo zagotovo prepoznali, kaj vse ni bilo ustrezno in kaj se je izkazalo za dobro. Tako lahko izberemo, kaj od tega je dobra osnova za izgradnjo boljše prihodnosti.

Vendar pa so – tako dobre kot slabe – oblike nekdanjega življenja del minulega časa, h kateremu se ne moremo več vračati. Toda ne gre za to, da bi nujno ponavljali dobre stare oblike življenja, temveč za to, da oživimo ustrezne porive, ki so jih ustvarile. Zato je bolj kot zunanje izraze življenja treba razumeti, kaj so bili motivi za njimi – razumeti je treba vrednote, ki so jih rodile. Prav te lahko obudimo ter jih prilagodimo trenutnim potrebam in izzivom.

Pojavni – merljivi in opisljivi – načini izražanja so relativni; vrednote pa so trajne in se lahko prilagajajo času ter živijo na mnogotere načine. Torej dejansko iščemo arhetipske vrednote lepega in dobrega življenja. V vsej že izraženi pestrosti iščemo ustrezne porive ... Nova, ustrezna prilagoditev teh pa je v rokah naše sedanje ustvarjalnosti.

Andrej Praček, *urednik*

V TEJ ŠTEVILKI:

- DRUŽBA:
KRIZA ZAHODA IN PRIHOD
NOVEGA ČASA 5
- PROSTI ČAS:
POTOVANJE SKOZI ČAS –
MOČ ZGODOVINSKE FIKCIJE 11
- SIMBOLIZEM:
SIMBOLIZEM GRIFONA 13
- STRIP:
KO NASTOPIJO TEŽKI ČASI 15

TEČAJ PRAKTIČNE FILOZOFIJE

KAKO NAREDIRI FILOZOFIJO UPORABNO TUKAJ IN ZDAJ?

Z neprestano in zavestno uporabo filozofskih načel.

Filozofija ni le skupek abstraktnih idej; je močno orodje za preoblikovanje našega vsakdanjega življenja, naših odnosov in našega pogleda na svet.

ZAČNIMO S SAMOREFLEKSIJO.

Vzemimo si čas, da se zazremo vase, da izprašamo svoja prepričanja, vrednote in obnašanje. To je začetek spoznavanja samega sebe, zavest o samemu sebi pa je prvi korak k pozitivnim spremembam.

NATO RAZVIJAJMO VRLINE.

Pogum, velikodušnost, iskrenost, sočutje – to so univerzalne vrednote, ki presegajo različne kulture in časovna obdobja.

Vadimo te vrline na vseh področjih svojega življenja, od vsakdanjih odnosov do najpomembnejših odločitev.

POLEG TEGA, IŠČIMO ZNANJE.

Filozofija nam ponuja v raziskovanje bogastvo modrosti.

Berimo, preučujemo, sprašujemo ... A ne pozabimo: znanje ima vrednost le, če je uporabljeno. Pretočimo filozofske nauke v oprijemljiva dejanja.

DELOVANJE JE KLJUČNI DEJAVNIK.

Ni dovolj razmišljati; spomnimo se, da filozofija ni le intelektualna, temveč tudi praktična in izkustvena. Ne gre samo za poznavanje idej, ampak tudi za življenje v skladu z njimi. Z vsakodnevno uporabo postanemo filozofi, ki iščemo modrost v vsakem trenutku in vsaki izkušnji.

In zato – poskušajmo živeti filozofijo tukaj in zdaj!

Udejanjimo njene nauke v vsakdanjem življenju, spreminjajmo sebe in svet okoli sebe na bolje.

Tečaj praktične filozofije zajema najpomembnejša učenja tradicionalnih filozofskih šol Vzhoda in Zahoda, ki so bila namenjena vseživljenjskemu oblikovanju človeka.

TEME PREDAVANJ:

- PRAKTIČNA FILOZOFIJA
- VIDNA IN NEVIDNA NARAVA
- NOTRANJI BOJ (DUHOVNOST INDIJE)
- VLOGA BOLEČINE (ETIKA BUDIZMA)
- NOTRANJI DIALOG (MISTIKA TIBETA)
- ČLOVEK KOT DRUŽBENO BITJE (KONFUCIJ)
- UMETNOST ŽIVLJENJA V DRUŽBI
- IDEALNA DRŽAVA (PLATON)
- UMETNOST ZLATE SREDINE (ARISTOTEL)

TEČAJ SE ODVIJA ENKRAT TEDENSKO OB ISTEM TERMINU, V TRAJANJU DVEH ŠOLSKIH UR)

TEČAJE ZNOVA ZAČENJAMO JESEN.

IZPOLNITE PRIJAVNICO IN OBVESTILI VAS BOMO O TERMINU:

[HTTPS://AKROPOLA.ORG/TECAJ-PRAKTIČNE-FILOZOFIJE/](https://akropola.org/tecaj-prakticne-filozofije/)

SVETOVNI DAN KOLESARJENJA

**sobota, 31. maj 2025 ob 9.30 uri
Ptuj z okolico**

Pridružite se nam na kolesarski vožnji za *enotnost, zdravje in zadovoljstvo!*

Šola športa Nove Akropole iz 18 držav skupaj z Združenimi narodi in brazilskim odborom Pierra de Coubertina promovira aktivnost ob svetovnem dnevu kolesarjenja, ki jo je v sodelovanju z Združenimi narodi zasnoval poljski profesor Leszek.

Kje: Zbirno mesto je parkirišče ŠPORTNO REKREACIJSKEGA CENTRA IN ČOLNARNE OB PTUJSKEM JEZERU, ob baru Ranca (K jezeru 18, Ptuj)

Pot: Naredili bomo okoli 40 km in 400 m višinske razlike.

Trajanje: Predvideno trajanje izleta skupaj z odmori in malico je 5 ur.

VEČ ...

KRIZA ZAHODA IN PRIHOD NOVEGA ČASA

JORGE ANGEL LIVRAGA
USTANOVITELJ NOVE AKROPOLE

Zapis po predavanju, ki se je odvijalo 12. maja 1980 v Portu na Portugalskem.

Začnimo z ugotovitvijo, da v grščini beseda *kriza* pomeni poleg *problema* tudi *spremembo*. Torej se Zahod danes ne sooča zgolj s problemi, temveč je tudi v obdobju spremembe.

Da bi lahko presegli to krizno obdobje, moramo najprej priznati, da naša zahodna civilizacija ni edinstvena. Skozi zgodovino so obstajale tudi druge civilizacije, ki so doživele svoje krize in težave. Z nami se na splošno dogaja nekaj podobnega kot z mladim človekom, ki ob svojih težavah misli, da še nihče nikoli ni imel takšnih težav – ne pomisli, da sta enake težave imela tudi njegov oče in ded. Včasih je dobro vprašati starše in stare starše, kako so jih oni reševali.

Danes s pomočjo arheološke znanosti vemo, da so na svetu obstajale velike civilizacije, da je človeštvo zelo staro in da je obstajalo že mnogo kultur. Morda danes poznamo le majhen del te preteklosti – to, kar imenujemo zgodovina, torej tisti del naše preteklosti, ki je dovolj dobro poznan. Obstajata pa tudi protozgodovina in prazgodovina, ki ju ne poznamo dovolj. Iz teh obdobji so nam ostale le nekatere ruševine, spomeniki, ki pričajo o veličini: egipčanske piramide, ustvarjene s tehnikami, ki v nekaterih pogledih presegajo naše današnje sposobnosti; velike civilizacije Amerike: Maji, Azteki, Inki; Kitajska, Indija, Grčija, Rim – vse to so bile civilizacije, ki so v svojem času dosegle visoko stopnjo vzpona.

Danes na Zahodu včasih mislimo, da so bili ti ljudje primitivni, ker niso imeli ne letal ne avtomobilov, ali ker niso imeli električne svetlobe; vendar moramo pomisliti, da ima vsak drugačno usmerjenost. Na primer, Kant se je posvetil filozofiji, Curiejeva pa znanosti. Eno je tako vredno kot drugo; gre le za različne načine soočanja z resničnostjo. Te starodavne civilizacije – Egipt, Grčija itd. – niso bile slabše od naše, preprosto so se resničnosti lotevale na drugačen način.

Po tem uvodu se moramo sedaj soočiti z našo krizo v zahodnem svetu.

Očitno je, da smo v krizi, vendar gre za dolg proces. Zdaj vidimo velik problem, vendar ta ni nov; je rezultat, utelešenje nečesa, kar prihaja iz davnine. Skozi vso zgodovino tega, kar imenujemo Zahod – od padca Rimskega imperija dalje – je zahodni človek iskal različne načine, da bi znova našel samega sebe. Ena izmed velikih napak, ki jih je pri tem storil, je bil razvoj kartezijanstva, ki je razdelil stvari med seboj. Znanost, religija, politika, umetnost – vse danes hodijo po različnih

poteh. Tako človek začne misliti, da je vse mnogoterost, da obstaja veliko ločenih stvari – vendar to ni pogled na resničnost, ni *kozmovizija*. To lahko vidimo na primer na področju kemije. V 19. stoletju so menili, da obstajajo med seboj popolnoma različni elementi; danes vemo, da jih je 105¹. Vendar ti elementi v svojem bistvu niso različni; njihova elektronska struktura jim daje različne značilnosti, toda za temi razlikami se skriva enakost. To nas vrača k ideji *kamna modrosti*, k celovitemu elementu, h grškemu *a-tomosu* – tistemu, kar se ne da razdeliti. Zahod je izgubil občutek za enotnost, in to je resna težava, ki povzroča konflikte med različnimi področji znanja.

Kriza na Zahodu se postopoma izraža skozi stoletja. Po kartezijanstvu je prišel niz znanstvenih, političnih in ekonomskih eksperimentov, pri čemer je zahodni človek padel v napako prepričanja, da je vsaka njegova trditev absolutna – čeprav so v tem svetu vse stvari relativne. Na primer: če rečemo, da je ta stavba stara – je stara v primerjavi z novejšo; a v primerjavi s Keopsovo piramido je nova. Lahko rečemo, da je ta dvorana velika, v primerjavi z manjšo; a je majhna ob drugi, večji. Torej so pojmi staro, veliko, belo, črno, dobro, slabo – vsi do neke mere relativni, in če te relativnosti ne prepoznamo, pride do konflikta.

OČITNO JE, DA SMO V KRIZI, VENDAR GRE ZA DOLG PROCES. ZDAJ VIDIMO VELIK PROBLEM, VENDAR TA NI NOV; JE REZULTAT, UTELEŠENJE NEČESA, KAR PRIHAJA IZ DAVNINE.

Po francoski revoluciji so se po vsej Evropi pojavili številni delovni in gospodarski pojavi. Ta sprememba, ki naj bi bila vzpostavljena, da bi ljudje bolje živeli, je, nasprotno, pripeljala do slabšega življenja. Otroci – otroci, stari šest let! – so petnajst ali šestnajst ur na dan delali v tkalnicah tekstilnih tovarn 19. stoletja, običajen delovni dan pa je trajal 13 ur. Stroji, za katere so menili, da bodo človeka osvobodili, so ga še bolj zaslužnili – ostal je brez dela, vse stvari pa so postale enake.

¹ Opomba: danes vemo, da je elementov v periodnem sistemu več (leta 2021 jih je bilo 118).

Svet začenja čutiti nekakšno utrujenost od samega življenja, ker je izgubil svojo ustvarjalnost. V Pompejih, v mestu, ki ga je prekrila lava, v Italiji, sem videl majhne hlebčke kruha, ki so nosili žig tistega, ki jih je naredil. Ko danes jemo kruh ali uporabljamo stol ali karkoli drugega, ne vemo, kdo ga je naredil; ni osebno, nasprotno – je depersonalizirano.

Mislili smo tudi, da so z oblikovanjem Enciklopedije v Franciji prvič ustvarili tako delo – enciklopedijo z na tisoče pojmi, ki so pojasnjevali različne stvari. Danes pa nas zgodovina uči, da so Kitajci iz dinastije Sung že pred več kot tisoč leti naredili enciklopedijo s tisoč zvezki – tisoč! – in da je v tistem času nastalo celotno intelektualno gibanje. Zakaj je torej kitajski imperij padel v roke Mandžurcem po obdobju Mingov? Zato, ker je ta intelektualnost razdelila ljudi, jih postavila enega proti drugemu; ustvarila je zgolj intelektualno kulturo, ki v resnici ni dosegla človekovega srca in ni mogla izraziti tistega, kar je vsak človek resnično želel.

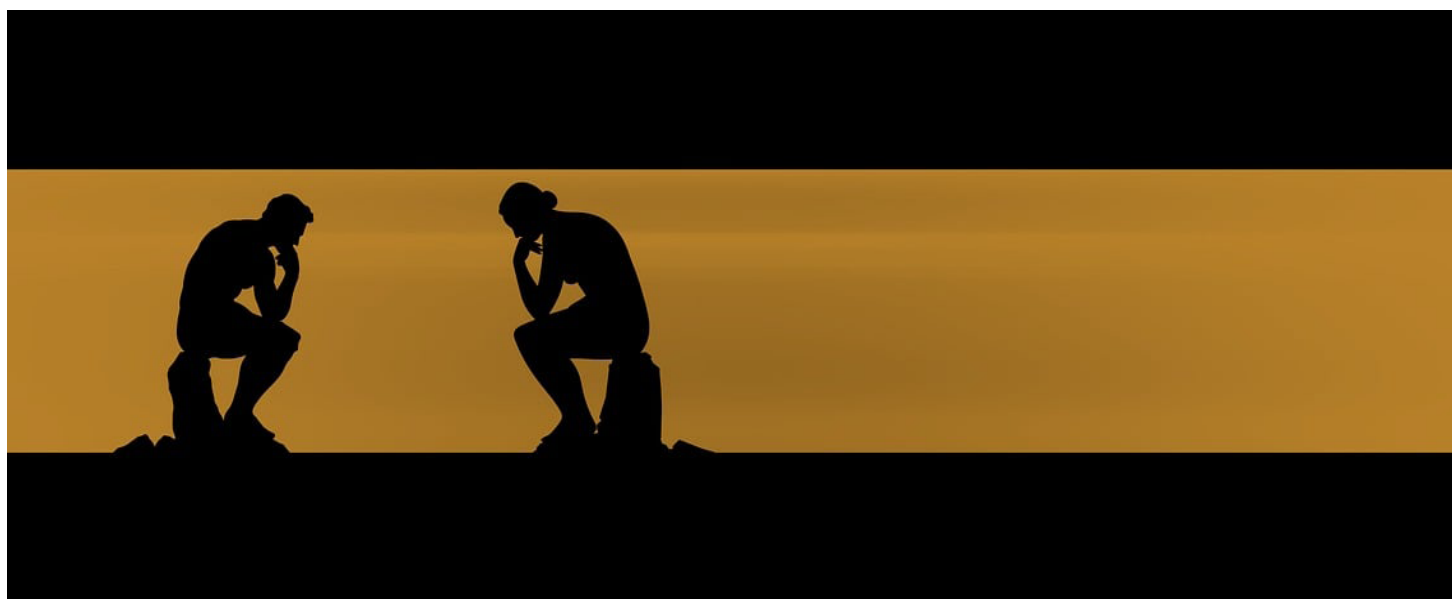
Ena največjih napak današnjega časa – in tudi preteklih – je masifikacija ljudi. Z dobrimi nameni, z željo po zaščiti, so ljudi spremenili v množice. To je tudi trenutni problem sindikatov. Sindikat je nastal zato, da bi zaščitil delavce, vendar je tako politiziran in usmerjan od zunaj, da ljudi masificira – ne morejo se svobodno izraziti, in začnejo plačevati s "kovanci svobode" za zaščito, ki se jim ponuja. Človek je v svojem ustvarjanju vse manj svoboden – podvržen je vrsti mod in vplivom, ki jih propaganda postopoma vsiljuje kot neizogibne.

Človek izgublja sposobnost, da bi znal upodobiti vrtnico ali žensko v sliki. Danes, če želimo naslikati vrtnico, žensko, goro ali zvezdo, narišemo trikotnik ali kvadrat ali piko. Potrebna je intelektualna razlaga, da bi razumeli, kaj je slikar želel prikazati. Nasprotno pa – ko gledamo stare slike, četudi o slikarstvu ne vemo ničesar, razumemo, kaj je predstavljeno. Toda današnja umetnost je postala tako intelektualizirana, tako subjektivizirana, da ne moremo vsi razumeti, kaj sploh pomeni lepota v umetnosti.

Enako se dogaja z glasbo – tisto glasbo, ki povzdiguje naše srce, ki prodre v nas, ki nam daje mir in harmonijo. Danes se ustvarja čudna, nenavadna glasba – tudi to glasbo moramo interpretirati, da bi jo razumeli.

Tudi znanost je naredila napake. Na primer, hipnoza je bila dolga leta prepovedana v medicini, ker so menili, da gre za vraževerje, ostanek iz primitivnih časov. Danes pa se uporablja in vemo, da je resnična. Enako velja za parapsihologijo, ki je bila prav tako zasmehovana, danes pa vidimo, da je resnična, da imamo ljudje poleg običajnih čutov še druge, da lahko imamo telepatski čut ali intuicijo o tem, kaj prihaja.

Izgubili smo človeški čut za stvari, in to je zelo pomembno. Danes smo stroju pripisali tako velik pomen, da, namesto da bi mi uporabljali njega, on uporablja nas, in to čutimo kot pritisk v svojem srcu; čutimo, da smo ujeti pod težo stroja.

Različne rešitve, ki so bile predlagane – bodisi kapitalistični materializem ali dialektični materializem – tega problema niso znale rešiti. Še vedno smo potopljene v ta materialni svet. Najlepše sanje moramo opustiti, svojih najboljših verzov ne moremo napisati. Najboljšega, kar imamo v sebi, pogosto ne moremo povedati, ne moremo izraziti. Postali smo popolnoma mehanični, brez notranje moči, ki bi nam omogočila, da se izrazimo.

Danes, v tem kriznem svetu, kjer so vrednote razdrobljene, ljudje nimajo več vere – ne v religijo, ne v družino, ne v politiko, ne v znanost.

To pomeni, da smo v trenutku velikih sprememb – v tistem, kar bi lahko imenovali "tečaj zgodovine", torej tam, kjer zgodovina zavije, kjer naredi obrat. In prav materialisti so tisti, ki se najbolj oddaljujejo od njenega smisla, ker jih njihova lastna specifična teža, njihova snov, njihov zagon vrže s poti – in usmerja v stopnjo subjektivnosti, v nekakšne velike teorije, ki pa jih ni mogoče uporabiti v praksi, saj nimajo nič opraviti s samim človekom. Mi ne potrebujemo samo

teorij, ne potrebujemo zgolj oblačil in hrane. Pozabili so na nekaj temeljnega: potrebujemo sanje, potrebujemo ideale, navdušenje, notranjo moč.

Očitno je, da so se časi spremenili. Danes ne bomo več osvajali drugih celin, ki se nahajajo prek oceana. Danes moramo osvojiti sami sebe, spoznati sami sebe. Vemo zelo malo – ne samo o tem svetu, temveč tudi o nevidnih svetovih. Na primer, ko je človek bolan in na smrtni postelji, mu rečejo: "No, imej vero v Boga, umiraš; zaupaj v Boga," vendar ni nobenega pouka, nobenega učenja. Kaj nas čaka po smrti? Od kod prihajamo? Kam gremo? Smo sestavljeni le iz fizične snovi? Ali imamo tudi druga "telesa", druge nosilce izkustev? Ta vprašanja si moramo postavljati za prihodnje čase. Odrta vprašanja, ki nam lahko omogočijo, da spoznamo ne samo svet, po katerem hodimo, temveč tudi tistega, po katerem bomo še hodili, in da spoznamo sami sebe. Zakaj se odzivamo na en ali drug način? Katere so naše čustvene reakcije? Kako deluje naš um? Kako deluje naš celoten psihični aparat? To so tiste nove vede, ki se nam približujejo, da bi rešile naše probleme.

SMO V TRENUTKU VELIKIH SPREMOMB – V TISTEM, KAR BI LAHKO IMENOVALI "TEČAJ ZGODOVINE", TOREJ TAM, KJER ZGODOVINA ZAVIJE, KJER NAREDI OBRAT.

Po drugi strani pa v svetu obstaja iluzija, da lahko vsi govorimo o vsem – na primer o politiki. A to ni res. Politika je znanost kot vsaka druga. Če zdaj padem in si poškodujem nogo, moramo poklicati zdravnika – torej nekoga, ki je študiral medicino. Z isto logiko: če pade država ali narod, je treba poklicati nekoga, ki je študiral politiko, ker je politika znanost in je zato ni mogoče improvizirati. A človeška nečimrnost povzroči, da mnogi mislijo, da vsi lahko govorijo o politiki. Če nekoga vprašamo: "Gospod, mi lahko poveste, koliko valentnih vezi ima ogljik?", bo odgovoril: "Jaz nisem kemik, tega me ne sprašujte." Če pa ga vprašamo: "Kako naj bi Rusija ali Združene države urejale svoje zadeve?" potem govori in govori. Vsi mislijo, da nekaj ali veliko vedo o politiki, čeprav je tudi to nekaj, kar je treba študirati. To je še en prispevek za nove čase: da preučujemo odnose med ljudmi, da jih preučimo poglobljeno, na znanstveni način.

Drug prispevek za nove čase je tudi ta, da znamo v sebi ponovno ustvariti določen duh posameznika, da se ne pustimo spremeniti v maso, da vsak izmed nas ohrani svojo osebnost, da ne dovolimo, da nas propaganda vodi, kamorkoli želi. Moramo razumeti, da ima vsak pravico do tistega majhnega koščka svobode, da lahko izbere svoj način življenja, in pravico do kančka dostojanstva, do kančka časti. Potrebujemo občutek, da smo spoštovani kot človeška bitja. Nismo zgolj številke v zvezku ali na listu papirja – smo človeška bitja z vso svojo edinstvenostjo. Nismo si enaki, smo ekvivalentni, a ne enaki. Vsi vi, ki ste tukaj, ste različni po obrazu, oblačite se drugače, mislite drugače. Ni dveh popolnoma enakih bitij na vsem svetu. Enakost med človeškimi bitji je mit. Kar moramo iskati, torej, ni enakost, ampak soglasje – biti srce ob srcu, biti zmožni globoko razumeti druge in tudi sami sebe. Tudi to je eden od prispevkov za nove čase.

V Novi Akropoli predlagamo, da ustvarimo nekaj novega: *akro-polis*, visoko mesto, vendar ne iz opek ali kamna, temveč moralno in duhovno mesto.

Sedanja kriza Zahoda ni energetska, temveč moralna in duhovna. Ko so naši predniki potrebovali nekaj materialnega, so se odpravili po to – in so to tudi dobili. Na primer: če mi danes potrebujemo nafto – zakaj ne gremo po njo? Zakaj je ne najdemo? Zato, ker nimamo več notranje moči, da bi prečkali oceane težav, da bi rešili svoje lastne probleme. Današnja vzgoja nas je naučila izogibanja težavam, ne pa soočanja z njimi.

KRIZA ZAHODA NI KATASTROFA, AMPAK PRILOŽNOST ZA SPREMEMBO.

**GRE ZA NOTRANJO
SPREMEMBO, ZA SPREMEMBO
BITJA, ZA TO, DA KO SE ZJUTRAJ
ZBUDIMO, VIDIMO DREVEŠA,
ZAVOHAMO VONJ VRTNIC, SPET
ZAČUTIMO LJUBEZEN, ZRAK,
PESEM LASTOVK IN PTIC.**

Na primer, fenomen NLP-jev – resničen ali neresničen, ni pomembno – psihološko kaže, da iščemo rešitev od zunaj, da bi prišla iz zvezd, medtem ko je rešitev naših težav v vsakem izmed nas, v naši volji, da vztrajamo tukaj in zdaj, v naših rokah, v našem mišljenju, v naši domišljiji, v naši zmožnosti, da si zamislimo svet, ki ni le nov, ampak boljši, človeka, ki je nov, drugačen, ki ni sebičen, ki je drugačen od živali in rastlin, ki je ekološki, ki se prepozna kot del narave, in ne verjame, da je vrhunec, vrh celotne evolucije.

Tak človek ima notranjo mladost. Ni pomembno, koliko let imamo, temveč mladost, ki jo nosimo v sebi. Obstajajo dvajsetletniki, ki so že stari – vse, kar imajo, so spomini in hrepenenja. Po drugi strani pa obstajajo starejši ljudje, ki imajo čvrsto voljo, da delujejo. Torej – kar potrebujemo, da oblikujemo tega novega človeka, niso čudežni prispevki, temveč dobra uporaba tistega, kar že imamo, na materialni, psihološki in duhovni ravni.

Kriza Zahoda ni katastrofa, ampak priložnost za spremembo. Moramo biti sposobni izkopati se iz problema, da bi se lahko usmerili proti rešitvi – in v tem smislu predlagamo to spremembo. Ne množične spremembe, ne spremembe, kjer se spremeni vse, zato da ostane vse enako. Ne, gre za notranjo spremembo, za spremembo bitja, za to, da ko se zjutraj zbudimo, vidimo drevesa, zavohamo vonj vrtnic, spet začutimo ljubezen, zrak, pesem lastovk in ptic.

Potrebujemo človeka, ki bo znova postal resnično človek; ki se ne bo bal dežja, ki se ne bo bal rek, ki se ne bo bal drugega človeka, ki se ne bo bal smrti – kajti smrt ne obstaja, je zgolj sprememba, kakor rojstvo. Potrebujemo človeka, ki bo lahko svobodno raziskoval starodavne civilizacije in nove znanosti; ki bo sposoben ustvariti novo umetnost, novo glasbo – ne na podlagi mode ali propagande, temveč na osnovi tistega, kar čuti v svojem srcu. To je človek, ki ga iščemo v tej krizi Zahoda, v tem prihodu novega časa.

Po navadi nimamo le ene ideje – imamo jih več. Vsi nosimo v sebi množico idej. Kar želimo prispevati, je volja do vztrajnosti, duhovna moč osvajanja, ki se izraža v vseh stvareh. Želimo prispevati notranjo mladost, ki nam bo omogočila, da obnovimo ta razpadajoči svet, da bomo imeli moč znova postaviti zidove našega sveta, da bomo imeli moč znova postaviti templje Bogu. Kar nas ločuje od živali, od zveri, je naša vera v Boga. Človek, ki ne verjame v Boga – v kakršnega koli Boga, Kozmični um, Tisto, karkoli že – postane kot žival: živi, da bi jedel, se oblačil – in nič več. Postopoma se "poživili", postaja manjši, in vse bolj prežet s strahom – boji se buden in boji se v spanju. Hodi k psihoanalitiku, ker ima težave, jemlje tablete ...

Potrebno je znova ustvariti bolj naravnega človeka. Ni treba izumljati nič novega, temveč zbrati vse dobro, kar je že obstajalo v svetu, to položiti v svoje srce in reči: *"To nosim v svojem srcu."* Potrebno je imeti tudi pogum, da raziskujemo

te stvari in si resnično zastavimo vprašanja: *Kdo sem? Od kod prihajam? Kam grem? Sem že bil kdaj na tem svetu? Obstaja reinkarnacija? Obstaja zakon vzroka in posledice – tisto, kar na Vzhodu imenujejo karma? Obstaja? Ne obstaja?* Moramo si zastavljati ta vprašanja in si drzniti razmišljati o njih – drzniti si razmišljati o različnih oblikah resničnosti.

Skratka, dragi prijatelji, kar želimo prispevati, je nov način gledanja na življenje. Vsak izmed vas ga pozna – vsi ga poznamo. Moja naloga je le, da vas spomnim, da vsak znova najde pot do samega sebe, do svojega brata, do očeta, do prijatelja.

KAR ŽELIMO PRISPEVATI, JE NOV NAČIN GLEDANJA NA ŽIVLJENJE.

In takrat bomo lahko storili to, kar so storile mnoge civilizacije pred nami: prešli skozi ta trenutek krize in se pognali naprej, da bodo mladi, tisti, ki prihajajo za nami, lahko nasmejani, lahko srečni, lahko resnično živeli življenje – da bodo imeli roke, ki ne bodo le polne hrane ali vode, temveč čiste roke, s častjo, z mirnim srcem, z umirjenim in bistrim umom – noge na zemlji in roke, vzdignjene proti nebu, kot velik objem vsega človeštva.

Hvala. 🙏

POTOVANJE SKOZI ČAS

GILAD SOMMER

~ MOČ ZGODOVINSKE FIKCIJE

Človek o izdelavi časovnega stroja sanja že od zgodnjega začetka znanstvene fantastike.

Kaj pa, če bi vam povedal, da so časovni stroji dostopni vsem, in da potrebujejo celo manj energije kot pametni telefon?

V mislih imam knjige, še posebej knjige zgodovinske fikcije. Te niso le časovni stroji, ampak tudi stroji zavesti, saj lahko projicirajo našo zavest v telo, ki je živelo v drugem času in kraju kot mi.

Zgodovinska fikcija je definirana kot literarni žanr, ki se dogaja znotraj resničnih zgodovinskih dogodkov. Z drugimi besedami, pripoveduje izmišljeno zgodbo o nečem, kar se je zgodilo na neki točki v človeški zgodovini, pogosto z vključitvijo resničnih zgodovinskih dogodkov in likov. Dela zgodovinske fikcije širijo meje naše zavesti in nam omogočajo, da izkusimo nenavaden in tuj pogled na svet. Izrinejo nas iz našega "moralnega akvarija" – nabora prepričanj in običajev, ki smo jih sprejeli kot posledico odrasčanja v določenem času in kraju.

Ko berete zgodovinsko fikcijo, odkrijete:

- Da vas skrivnostno privlačijo določeni časi in kraji v zgodovini ...
- Da je to najboljši način za učenje zgodovine, ker se učite, ne da bi opazili. Liki v zgodovini niso več suhoparna

imena v akademski zgodovinski knjigi, temveč resnični ljudje iz mesa in krvi, ki se jih naučite ljubiti in/ali sovražiti. Naučite se tudi videti te like iz različnih zornih kotov in spoznati, da so velike zgodovinske osebnosti (in morda vsi ljudje) kompleksne in večplastne.

- Da je človeštvo, kljub našim razlikam, eno. Lahko se uživamo v rimskega zidarja, kitajsko konkubino, angleškega kralja, čeprav se morda zdi, da z njimi nimamo nič skupnega. Zavedamo se, da si delimo nekaj bistvenega; nekaj, kar presega čas in prostor.
- Da so nekatere vrednote univerzalne, in da ima lahko zlo veliko oblik. Da so ljudje sicer večplastni in stvari le redko črne ali bele, vendar pa obstajajo določena vedenja, ki so bila vedno prezirana – strahopetnost, izdaja, povprečnost, če naštujemo le nekatere.

- Da so človeške preizkušnje univerzalne – da so vsi ljudje doživeli srčno bolečino in razočaranje. Kot je zapisal ameriški pisatelj in aktivist za državljanske pravice James Baldwin: *"Mislite, da sta vaša bolečina in strto srce brez primere v zgodovini sveta, potem pa začnete brati."* Kot je učil Buda – trpljenje je neločljivo povezano z življenjem, zgodovinska fikcija pa to resnico jasno predstavi. Vsi ljudje so videli, kako se njihove sanje spremenijo v pepel. Hkrati pa so ljudje videli tudi, kako se njihove sanje ponovno rodijo kot feniks iz pepela, da bi bile boljše in večje.

- Da so najtemnejši časi tudi časi, ko je svetloba vidna jasneje, in da se prava narava razkrije v težkih časih. Zato je eno najbolj priljubljenih zgodovinskih ozadij za zgodovinsko fikcijo druga svetovna vojna. Na ozadju grozljivih dejanj tistega časa celo majhna dejanja moralnega poguma in velikodušnosti močno zasijejo.

- Da veliki zgodovinski dogodki postanejo skoraj miti, ki jih je mogoče znova in znova pripovedovati iz različnih zornih kotov. Pripovedujejo jih lahko različni pripovedovalci, pripovedi pa dogodke vedno znova osvetljujejo in nam pomagajo v njih odkriti nekaj, kar je resnično in večno. Toda, ali je zgodovinska fikcija res odraz časa, o katerem razpravlja, ali plod avtorjeve domišljije, ki izkrivlja naše razumevanje zgodovine?

Očitno je, da pretirana svoboda pri zgodovinski fikciji predstavlja nevarnost, zlasti ob našem trenutnem pomanjkanju zgodovinske zavesti. Ljudje brez osnovne zgodovinske

izobrazbe lahko sprejmejo izmišljena pretiravanja ali izmišljotine kot dejansko zgodovinsko resnico, kar bi lahko vodilo do napačnega razumevanja sedanjosti.

Zato je zvestoba bistvena značilnost dobrega pisca zgodovinske fikcije – želja, da bi bil čim bolj zvest zgodovinski resnici, pri čemer je treba upoštevati, da je naše znanje o zgodovini naravno omejeno. Dobri pisci zgodovinske fikcije svojo temo natančno raziskujejo. Včasih bolje poznajo čas, o katerem pišejo, kot čas, v katerem živijo. Njihovi bralci pa so običajno zelo zahtevni, ko gre za pravilno razumevanje zgodovinskih podrobnosti.

Kljub temu bi lahko trdili, da pisateljeva pristranskost izkrivlja zgodovino, saj, ko beremo zgodovinsko fikcijo, zgodovine v resnici ne doživljamo takšne, kot je bila, temveč skozi pisateljeve oči. To je morda res, vendar upoštevajmo, da nam je lastna zgodovinska resničnost, naš sodobni svet, predstavljen skozi številne leče in perspektive do te mere, da sploh nismo prepričani, kaj se zares dogaja.

Naše dojemanje resničnosti je vedno interpretacija – nas samih in naših soljudi. Resničnost le redko doživljamo takšno, kot je, saj najpogosteje doživljamo svojo različico resničnosti, ki je lahko bolj ali manj popačena, odvisno od naše sposobnosti biti objektivni.

Zato pri zgodovinski fikciji ni pomembno, ali se je zgodba resnično zgodila, ampak ali bi se lahko zgodila. Pri dobri zgodovinski fikciji se zdi, da si pisatelj zgodbe ne le predstavlja, ampak se je na neki način tudi spominja.

Vsaka fikcija na neki točki postane zgodovinska fikcija, tako kot vsak sedANJI trenutek postane del zgodovine. Način današnjega življenja se lahko in se bo našim zanamcem zdel nenavaden in neznan. Ne glede na to, kako nenavadno se morda zdi, bodo naša prepričanja in sistemi nekega dne ostanki davno pozabljene preteklosti.

To je še ena stvar, ki se je naučimo, ko beremo zgodovinsko fikcijo – naše resnice niso absolutne. So le mejniki na naši poti do RESNICE. 🏹

SIMBOLIZEM GRIFONA

M. A. CARRILLO DE ALBORNOZ

Grifon je mitološka žival. Njegov zgornji del telesa je orlov, spodnji pa levji. Ima tudi dolg rep plazilca. Pooseblja lastnosti dobrega varuha, simbolizirane z orlovim prodornim pogledom, ki z višav budno spremlja vsak gib, ter s silovito močjo leva, ki s svojo mogočnostjo in vodstvom kraljuje v džungli. Poleg tega premore potrpežljivost in pogum za obrambo in zaščito svojega ozemlja.

Če primerjamo simboliko leva in orla, lahko trdimo, da grifon združuje zemeljsko moč leva z nebeško energijo orla. Tako nosi v sebi simboliko neba in zemlje, ki ju predstavljata ti dve sončni živali, pri čemer moramo dodati še simboliko plazilcev – bitij, ki so pogosto simbol neodvisnosti, prilagodljivosti okolju, samote in svobode.

Grifon je legendarno bitje, že od nekdaj cenjeno kot veličastno, z močnim videzom in prisotnostjo. V klasični antiki so bili grifoni znani kot najboljši čuvaji zakladov, ki so jih silovito varovali. Mnogi verjamejo, da izvirajo iz starodavne iranske umetnosti; v mitologiji tega ljudstva se grifon imenuje širdaj, kar pomeni lev-orel, njegova podoba pa se pojavlja v umetnosti Ahemenidskega perzijskega imperija že od leta 2000 pr. n. št. Za Hebrejce je bil grifon vedno simbol stare Perzije, kjer je bil njegova podoba močno prisotna v vseh umetniških in arhitekturnih izrazih tega velikega naroda – dežele modrih.

Prve upodobitve grifonov poznamo iz minojske umetnosti na Kreti, kjer so še danes vidne freske iz 15. stol. pr. n. št. v prestolni dvorani palače v Knososu. Od tam so se razširile po vsej Evropi in jih srečamo tudi v srednjem veku, na pročeljih cerkva in katedral.

Pri Grkih so bili grifoni enačeni z zvermi, ki so varovale zaklade v deželi Hiperborejcev in se borile proti iskalcem

zlata v gorah. Bili so živali svetlobe po klasični mitologiji, posvečene Apolonu, bogu Sonca. Vlekli so njegov voz na poti, ki jo je vsak dan opravil z Vzhoda na Zahod, in skupaj s trinožnikom ter liro so postali simbol te božanske sile.

Po legendi so grifoni živeli v parih, in ko je eden umrl, je drugi preostanek življenja preživel sam. Po neki stari tradiciji je grifonov krempelj imel zdravilne lastnosti, eno njegovih peres pa naj bi slepim vračal vid.

V srednjeveški heraldiki so bili grifoni uporabljeni kot simboli moči in poguma vojaških vodij. Upodabljali so jih v različnih pozah, čeprav so v britanski heraldiki vedno prikazani z razprtimi krili. Podobno bitje je hipogrif, ki ga je izumil Ludovico Ariosto v delu Besni Roland (Orlando furioso) v 16. stoletju – ima orlovo glavo in krila, telo pa konjsko, in je potomec grifona.

Simbol grifona je skozi zgodovino vseskozi prikazoval mitološko bitje, široko upodobljeno v logotipih in kipih, pojavlja se v literarnih delih, pesmih, filmih in celo v sodobnih videoigrah. 🦁

REPLIKA DVEH GRIFONOV IZ NEKROPOLE V ŠEMPETRU
(IZDELEK NOVE AKROPOLE)

ARHEOLOŠKE REPLIKE MOTIVOV IZ NEKROPOLE V ŠEMPETRU

Satir in nimfa

Ennijska grobnica, Šempeter pri Celju, konec 2.st.

Velikost: 20 cm x 27 cm

Nimfa predstavlja dušo, satir pa naravo, ki človeka odene v fizično telo. Vse življenje se vrtita eden okoli drugega.

Včasih nimfa pobegne satirju, drugič se mu spet približa in preda v strastni objem. Plešeta kot duša in telo. Včasih se duša oddalji od telesa, drugič pa se mu popolnoma preda.

Smrt je za dušo osvoboditev od vsega materialnega. Tedaj satir dušo sleče in ta gola in osvobodjena lahko stopi pred bogove.

Konj in lev

Šempeter pri Celju, konec 2.st.

Velikost: 29 cm x 13 cm

Ta motiv iz grške filozofije se zelo pogosto pojavlja pri Rimljanih in je najbolj poudarjen pri cesarju filozofu Marku Avreliju.

Človeka naj bi opominjal, kako je življenje prekratko in preveč dragoceno, da bi ga zapravljali. Ta trenutek nas lahko doleti naša

usoda, lev lahko dohiti konja. Ali smo izpolnili svojo življenjsko nalogo? Ali smo poravnali vse račune? Ali smo pripravljeni oditi k bogovom? Zato naj bodo vsako dejanje, vsaka izbira ali odločitev takšni, kot da so zadnji v življenju. Vsi si želimo, da bi naše zadnje dejanje bilo častno, plemenito in pravično. Zakaj čakati zadnji dan? Živimo tako že zdaj. To imejmo v mislih, predvsem ko se pripravljamo na pomembne korake.

VEČ NAŠIH REPLIK

KO NASTOPIJO TEŽKI ČASI

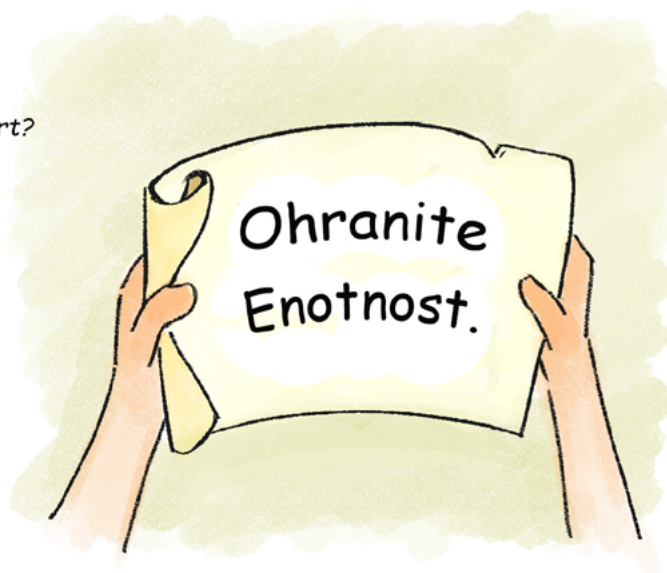
To je kompleksna stvar, Soc.
Narava pogosto deluje na
nepredvidljive načine.

Računamo nate, da pripraviš
popoln načrt za ponovno
izgradnjo mesta!

Načrt že obstaja.

Že? In kakšen je načrt?

NOVA AKROPOLA

SPREMEMBA DRUŽBE SE ZAČNE PRI SPREMEMBI POSAMEZNIKA.

VSAK OD NAS MORA ŠELE ODKRITI SVOJ SKRITI POTENCIAL.